

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemni sobi, inšerate in reklamacije. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Kato.“, „Kor.“, „Koroška cesta št. 5, v sprejemni sobi, inšerate in reklamacije.“ — Rokokopi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemni sobi, inšerate in reklamacije. — Za inšerate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inšerate se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

O svinjereji.

Govor poslanca Piška v poslanski zbornici dne 15. junija 1910.

Visoka zbornica! Vsled izrečne želje svojih volilcev si dovoljujem govoriti danes o svinjereji in o cepljenju svinj zoper rubečico, kar je za kmetijstvo gotovo velike važnosti.

V okrajih Maribor in Konjice vladajo žalostne razmere vsled rubečice pri svinjah; toda tudi v drugih okrajih južnih dežel ni veliko boljše.

Najprvo konstatiram, da je po zadnjem štetju živine leta 1900 znašalo število prašičev na Štajerskem 678.910. V političnem okraju mariborskem je bilo koncem leta 1908 44.000 prašičev. Ako prištejemo k tem skoro ravno toliko spomladnih mladičev, potem vidimo, da je to pri tokratnih visokih cenah važen del kmečkega premoženja.

Najbolj pa spravlja ta del kmečkega premoženja v nevarnost nalezljiva rubečica. Z mirno vestjo lahko trdimo, da vse druge kužne živalske bolezni v zadnjih letih niso napravile toliko škode, kakor rubečica pri svinjah. Mnogo posestnikov je bilo radi večkrat se ponavljajočih slučajev rubečice materialno popolnoma uničenih. Ravno ta bolezen in pa svinjska kuga ste v največji meri povzročili draginjo slanina in mesa. Številki, ki bi govorile o ogromni škodi, žalibog ne moremo navesti, ker se skuša bolezen kolikor mogoče prikriti, ko se pojavi. Gotovo je, da se na povzdigo svinjereje ne da misliti v okrajih, kjer se ta bolezen vgnezdila.

Te razmere so v prvi vrsti zakrivili svinjereji sami.

Zeljo, prikriti bolezen, si lahko tolmačimo iz sledečih razlogov: Prvič kmet ne verjame, da je bolezen nalezljiva, drugič se ljudje boje uradnih organov, kojih prihod ima navadno neprijetne posledice, n. pr. takojšno osnaženje in desinfekcijo hlevov, prepoved prostega gibanja okuženih prašičev, razne kazni in druge sitnosti pri kršenju teh določb, tretjič je velik del ljudstva prepričan, da se mora pri pojavu svinjske bolezni zaklati tudi vse druge prašiče, in četrtič se marsikateri posestnik, celo občinski svetovalci, boje jeze svojih sovaščanov, ker z naznanilom bolezni stopi v veljavo tudi prepoved živinskih listov, ki onemogoči prodajo prašičev.

Iz vseh teh razlogov se svinjskih bolezni ne naznanja drugače, kakor samo, ako pridejo v poštev šele pred kratkim nakupljeni prašiči, ako kupec zahte-

va lahko kako odškodnino, ali pa, ako se bolezen že ne more več prikriti.

To prikrivanje pa bistveno pomaga širiti bolezen, skoro še bolj pa zaklanje od rubečice okuženih prašičev v sili, katerih meso se v poletnem času težko drži.

Brez ovinkov moramo priznati, da imajo svinjereji sami dovolj prilike, omejiti razširjenje rubečice, ako vestno izpolnjujejo določbe glede naznanila glede separiranja. Upamo pa tudi, da bo v bodočnosti nova postava glede kužnih živinskih bolezni razmere izboljšala.

Po drugi strani pa moramo računati z že obstoječimi razmerami, in brezdvomno je dolžnost vlade, deželne uprave in drugih zastopov, storiti vse potrebne korake, da se ljudsko premoženje in vsa javnost po možnosti obvaruje pred težkimi izgubami.

Ravno rubečica se lahko z velikim vspehom pobija s cepljenjem. To varnostno cepljenje obstoja v tem, da se v spomladni ceplijo vse prašiče s serumom, in se jih na ta način obvaruje pred rubečico za pet ali šest mesecev, to je za ravno najbolj nevarni čas, čez poletje.

Cepljenje zoper rubečico je v južnih deželah že več let sem v navadi. Hvalevredno je podpira deželni odbor, ki plača za vsakega cepljenega prašiča 40 vin. subvencije, in država, ki da na razpolago serum za cepljenje. Stroški, ki jih ima za cepljenje svinjerejec, znašajo pri teh razmerah 40 do 60 vin., kar ne pride v poštev, ako pomislimo, da je vreden približno vsak prašič 70 K. (Poslanec dr. Korošec: „Stara šola.“) Poslanec Pišek nadaljuje: To je ravno glavna napaka, in radi tega so mnogi izgubili zaupanje do cepljenja. To je glavni vzrok.

Po poročilih, ki jih imamo, je uspeh cepljenja izvrsten. Na 1000 z dunajskim serumom cepljenih prašičev pridejo približno trije prašiči, ki poginejo deloma vsled rubečice, deloma, ker so bili premalo zavarovani. Ako pa pogledamo k necepljenim prašičem, pri katerih pogine najmanj 20 do 40 prašičev pri vsaki stotini, potem nas mora osupniti velika razlika in velika korist cepljenja nam mora biti očitna.

Ne zavzemal bi se tako za vso stvar, ako bi ne vedel iz lastne skušnje, da je uspeh cepljenja zelo dober. Zelo čudno se mi tudi zdi in skoro neverjetno, ko vidim, da so celo nekateri živinozdravniki proti cepljenju. (Poslanec dr. Korošec: „Stara šola.“) Meni se tudi zdi.

lahu, potem se pa poda v predmestje, kjer stopi na galerijo Alaverdi-Khanovega mesta.

Sredi galerije je bil steber, na katerega se je naslanjal starec z dolgo, snežnobelo brado. Starec je bil slep. Nadir Khulie zapazi, da starec nekaj poje, zato stopi tiho k njemu in sliši sledeče perzijske verzice:

„Svet je pravi most, požuri se, da prideš preko njega.“

„Glej! uvažuj vse, kar najdeš na svojem potu, slabo obkrožuje in nadkriljuje vse dobro.“

Ti modri izreki razvesele Nadir Khulija. Odpre denarnico in podari starcu zlat.

„Hvala lepa, dobri gospod,“ pravi slepec, stiskajoč zlat, in ko spozna zlat, vsklikne:

„Ah, to je zlat. — Dobri gospod, ali imate toliko bogastva, da mi poklanjate zlat?“

„Imam še devetindvetdeset takih,“ odgovori Nadir Khulie.

„Ah, dobri gospod, dajte, dovolite, da se dotaknem Vaših zlatov. Oh, kakšna sreča — prva v mojem življenju. Sto zlatov! Ali govorite resnico? Dovolite, prosim, da se jih dotaknem. Kaka radost! Nič drugo, nego samo, da se dotaknem samo za trenutek zлата, samo za trenutek, en sam edini trenutek!“

Dobri Nadir Khulie vzame denarnico in jo da v brazdaste starčeve roke.

„To je moje premoženje, moje vse,“ mu reče. „Žal mi je, da ga ne morem deliti s teboj.“

Komaj je imel starec denarnico v roki, že je izginila v njegovem širokem kaftanu.

„Oho, prijatelj,“ se začudi Nadir Khulie. „Kaj pa delaš, kje je moja denarnica?“

Slepec se med tem obrne in začne kakor poprej:

Drugi vzrok, ki zahteva, da se cepljenje zoper rubečico po možnosti podpira, so žalostne razmere, ki vladajo skoro povsod v naši svinjereji. Temeljita desinfekcija je navadno v največ slučajih pri najboljši volji posestnikov nemogoča.

Ako pa se včasih tudi kak hlev desinficira, pa se potem rubečica povrne, potem je posestnik prepričan, da je bila desinfekcija brezpotrebna sitnost, ki se ji izogne s tem, da novih slučajev bolezni ne naznani.

Pri vsem tem pa moramo še pomisliti, da ostane lahko najtemeljitejša desinfekcija hlevov brezvspešna, ako se nahaja okužena snov na dvoriščih, pašnikih in drugod. Ako zmanjšamo s cepljenjem število slučajev rubečice, omejimo s tem tudi razne zalege in gnezdišča te bolezni in odvrnemo nevarnost, da bi se okužili necepljeni prašiči. Vsi ti razlogi odločno zahtevajo, da moramo cepljenje zoper rubečico kolikor je le mogoče podpirati. Sedaj se to vrši, kakor sem že omenil, na ta način, da se podpira zdravnik, ki cepi, in se preskrbi dotični serum. Cepljenje zoper rubečico in njegovi uspehi so pa med kmečkim ljudstvom mnogo premalo znani. V političnem okraju mariborskem je bilo leta 1909 cepljenih samo 523 prašičev, in v konjiškem okraju leta 1906 661 in leta 1907 samo 600. Pri cepljenih prašičih se ni pojavila rubečica. Ali ni to znamenje, da cepljenje pomaga?

Ako hočemo vzbuditi med ljudstvom zaupanje do cepljenja zoper rubečico, bi morala v slučajih, ko prašiči niso bili dovolj zavarovani, ali ako navzlic cepljenju tekom šest mesecev po cepljenju dotični prašiči resnično na rubečico poginejo, dežela ali pa država posestnikom povrniti škodo, kakor to dela nižjeavstrijski deželni zbor.

Kakor je razvidno iz uradnih poročil, poginejo pri 100 cepljenih prašičih samo trije. Taka odškodnina bi radi tega gotovo ne obremenila dežele ravno preveč.

To bi bilo dobro tudi za zdravnika, ki cepi, ker bi lahko s popolno gotovostjo priporočal cepljenje in bi ne bil v nevarnosti, da izgubi zaupanje ljudstva, ako bi se resnično po cepljenju še dogodil slučaj rubečice, ali ako bi cepljena žival ne bila dovolj zavarovana.

Opozoriti moram še na dejstvo, da se sempatja pojavi tudi svinjska kuga, da pa ljudstvo ne zna zadostno razločevati obeh bolezni.

Vsporedno s to zadevo moram izraziti še neko željo. Na deželi, posebno v mojem, mariborskem okraju, vlada silno pomanjkanje živinozdravnikov. Toza-

„Svet je pravi most, požuri se, da prideš preko njega.“

„Vrni mi denarnico!“ zavpije razjarjen Nadir. „Glej,“ odgovori starec z blagim glasom. „Glej, in ovažuj vse, kar najdeš na potu življenja, slabo obkrožuje in nadkriljuje vse dobro.“

Starčeva roka je bila skrita v kaftanu.

„Jaz hočem svojo denarnico,“ zareži ljuti Nadir. Ker mu pa starec ni hotel odgovoriti, ga s silo zgrabi za mršavo roko.

„Dobri muselmani, dobri muselmani!“ kriči slepec. „Na pomoč! Na pomoč! Nevernik mi hoče pobrati sadove vaše darežljivosti.“

Ljudje, ki so slišali vpitje, so prileteli skupaj: bila je že velika gružica. Nadir Khulie se je rotil in zaklinjal, da je nedolžen ter da hoče svoj denar. A zastoj. Dosedanja hrabrost ga je jela zapuščati. Nasloni se na steber, in s strahom premišljuje, kaj bo iz njega, kam naj se poda brez denarja, brez prijatelja — izgubljen v tem sleparskem svetu.

Zalosten sede na stopnice pri mostu in zakrije obraz, da bi ne opazili mimoidoči njegovih solz.

„Delal sem prav,“ je govoril sam s seboj, „pa Alah me kaznuje kot zločinca; a saj je tudi on, moj oče, umrl zato, ker je delal prav. Kje je pravica?“

„Nu, naj pride, kar hoče: biti moram odločen. Bog pomaga vernikom. Nu, pa kaj mi pomagajo vsi ti izreki.“

Postal je lačen. Preiskal je kaftan — a bil je prazen.

„Oh, ko bi imel vsaj svojo mezgo,“ vzdihne. „Ali, vse je izgubljeno, kje je pravica?“

Naenkrat zasliši za seboj neko hrzanje, in ko se ozre, zapazi svojo zvesto mezgo.

[Konec prihodnjega]

PODLISTEK.

Zlati Nadir Khulie ali petdeset slepcev.

(Arabska povest, spisal G. Milevski. Iz hrvaškega — g.)

Nadir Khulija je preganjala nesreča, kakor malo koga. Njegovega očeta Nadir Essema je vjel mogočni sultan, a revež ni imel nobenega, ki bi ga rešil, in to je še bolj pospešilo njegov propad.

Nadir Khulie je moral pobegniti iz gradu, v katerem je prebil mnogo srečnih dni. Siva meza in bornih sto zlatov je bilo vse, kar je mogel ohraniti iz zlate prošlosti. Njegova prihodnost pa je bila zavita v meglo in temo, a vendar njegova pobožna duša ni izgubila nade do srečnejše, milejše bodočnosti. Zato je molil k Alahu — svojemu bogu — da ga dovede v ono boljše, lepšo bodočnost.

Molil je in obiskal sveta mesta, Meko in Medino, a slednjič je romal še tja v Ispahem in upal, da ga bog tam usliši. Vsako mohamedanom sveto mesto ga je osrečilo. Okrepljen z zadovoljstvom in nekakim notranjim mirom je prišel v predmestje Džulfa.

Zarko solnce je plavalo po modrem nebu. Nadir se poda na bližnji grič, da se navžije krasnega razgleda. Z ene strani je videl nižino z več sto vasmimi, potoki in mostovi. A vse to je bilo okrašeno z divnimi južnimi rastlinami. Z druge strani je pa zrl pred seboj Ispahem v vsej njegovej moči. Sredi mesta se je dvigal mogočen grad, a okoli njega so se dvigale v zrak velikanske palače, iz katerih so se dobro poznale džamije s svojimi vitkimi stolpi. Bilo jih je čez 200. Nadir Khulie pade na obraz in pomoli k svojemu 'A-

devne tožbe sem že ponovno predložil vladi, in ako ravno se mi je obljubilo, odpraviti te pomankljivosti, se vendar do danes ni še nič ukrenilo.

Naše ljudstvo pa že željno čaka na zboljšanje razmer. Kako stoji namreč razmere sedaj? Pridem na primer pri okrajnem glavarstvu v pisarno živinozdravnika. In kaj najdem tam? (Poslanec Korošec: „Razne stole.“) Niti ne, ker je pisarna zaprta. Pač pa najdem kak listek, ki mi pove, da je živinozdravnik — recimo — danes v St. Ilju ali St. Lenartu, samo doma ga ni skoro nikoli. Ako pa hipoma izbruhne kje kak nalezljiva kužna bolezen, kaj naj potem napravi? Na dveh mestih obenem v resnici ne more biti, za to bi moral imeti stalnega asistenta.

Z ozirom na vse to je končno stavil poslanec Pišek sledečo resolucijo:

Ker je pri pobujanju rudečice, ki leto za leto obsežno škoduje našemu kmetu, cepljenje za obrambo še vedno premalo znano, in ker bo zaupanje svinjerejcev v to sredstvo šele potem popolno, ako se bo cepljenje v gotovih mejah v polni meri nadomestilo, stavi sledeči predlog:

Visoka zbornica skleni:

1. V pospeševanje cepljenja zoper rudečico se da vladi razun že dovoljenih svot, ki se jih uporabi za nabavo serumov in za podporo zdravnikom, na razpolago še 500.000 K.

2. Ta svota naj se deloma uporabi za brezplačno cepljenje svinj pri revnejših posestnikih, deloma pa naj se iz nje napravi fond, iz katerega se bo odškodnovalo one posestnike, katerim navzlic cepljenju cepljeni prašiči tekmo šest mesecev na rudečico poginejo. Vladi se naroča, da sklep kakor hitro mogoče izpelje.

3. V smislu nove postave o kužnih živinskih boleznih se naroča vladi, da osnuje državne, oziroma deželne zavarovalnice, iz katerih se bodo dobile odškodnine za take živali, za katere državna blagajna ne da nobene, ali vsaj ne zadostne odškodnine. Dohodki teh zavarovalnic naj obstajajo iz prispevkov države, dežele, okrajev in iz zavarovalnih premij.

4. Vladi se naroča, da skrbi za zadostno število okrajnih živinskih zdravnikov, oziroma asistentov. Prosim za sprejem te resolucije.

Govoru je sledilo živahno pritrjevanje.

Državni zbor.

V petek, dne 10. t. m. se je pričela v državnem zboru razprava o proračunu. V to razpravo so posegli tudi naši poslanci.

Poslanec Pišek je govoril o boleznih in cepljenju svinj proti rudečici. Njegov govor prinašamo na uvodnem mestu.

Poslanec dr. Korošec je govoril o otvoritvi bosenskega deželnega zbora, ki pa je bila, žal, kaljena vsled napada na deželnega šefa barona Varesanina, ki vživa ljubezen vsega prebivalstva. Govoril je tudi o laškem vseučilišču in izjavil, da Slovenci načeloma ne nasprotujejo laškemu vseučilišču, njihov boj velja le staremu načelu avstrijskih vlad, ki en narod zapostavlja, drugega pa predpostavlja. Jugoslovani zahtevajo odločno, da se postopa s kulturnimi vprašanji vedno le v okviru enakopravnosti. Od te zahteve ne odstopijo niti za las in upajo, da jih bodo v tem boju podpirale vse slovanske stranke. Kar se tiče one točke, da bi odklonitev laškega vseučilišča napravila neugoden vtis na Italijo, opozarja govornik avstrijsko vlado, naj se v tem oziru postavi na slično stališče, kakor italijanska vlada, in naj zahteva pravice za Slovence, katerih je 45.000 pod Italijo, in ki oni niso pripoznani ter nimajo nobenih pravic ne v uradih, ne v šolah. Na Ogrskem so Slovenci tako preganjani, da jim še slovenskih knjig in časopisov ne puste dostavljati, in si jih morajo v vrečah ponoči prenašati preko meje. Avstrijska vlada naj se torej zavzame za Slovence v Italiji in na Ogrskem.

Poslanec Povše se je v seji dne 17. t. m. odločno potegnil za kmečki stan. Kmetje niso povzročili draginje, kajti oni še sami potrebujejo podpore od strani vlade, ako hočejo obstati. Zlasti za pašnike in sploh za živinorejce bo morala vlada še veliko storiti.

V isti seji je govoril poslanec dr. Benkovič. Opisoval je razmere v naši premogokopni industriji in opozarjal na visoke tarife južne železnice. Govornik je tudi zahteval, da se kraji na Spodnjem Štajerskem in na Gorenjskem telefonično zvežejo z Zagrebom. Nadalje naj bi se čimprej zgradila železniška proga Polzela-Kamnik. Končno je govoril g. poslanec tudi o obstrukciji v štaj. dež. zboru. Da so Slovenci posegli po obstrukciji, se ni treba prav nič čuditi. Obstrukcija je bila samo bramba proti napadu na posestno stanje Slovencev.

Politični ogled.

— **Kratko zasedanje deželnih zborov?** V nemških poslaniških krogih se trdi, da se bo državni zbor, če ne bo mogoče v poletnem zasedanju velikega finančnega načrta vlade ali pa samo malega finančnega načrta rešiti, že prve dni meseca julija odgodil. V tem slučaju se namerava meseca julija sklicati deželne zbornice h kratkemu zasedanju.

— **Balkanska zveza.** Minole dni je bil v Belgradu in Sofiji na obisku turški prestolonaslednik.

Obisk je imel namen, udeleževati misel zblizanja balkanskih držav. Srbska poluradna „Samouprava“ pravi, da bo vprašanje o balkanski zvezi kljub vsem zaprekam v kratkem času gotovo rešeno. Turški zunanji minister Rifat paša se je izjavil, da ni ustanovitvi balkanske zveze pod turško nadvlado ničesar na potu. Zveza bo v začetku sklenjena na gospodarskem polju.

— **Sedmi splošni avstrijski katoliški shod** bo letos v Inomostu na Tirolskem od 9. do 11. septembra.

Mala politična naznanila.

Dne 17. junija: Sedanja srbska vlada ostane še nadalje na krmilu. (Kluba obeh radikalnih skupin sta izrekla vladi popolno zaupanje, kakor tudi zagotovilo, da bosta v bodoče podpirala vlado soglasno pri vseh njenih predlogih. — Bosenski deželni šef general Varesanin je bil dne 15. t. m., ko se je peljal s svojim adjutantom od otvoritve bosenskega sabora v konak, napaden od nekega Bogdana Karajiča, ki je petkrat z revolverjem nanj ustrelil, a ga k sreči ni zadel. S šestimi krogli se je Karajič sam ustrelil. — Protigrški bojot na Turškem se širi. Turška vlada ni hotela izdati pripoznalnice novoimenovanemu grškemu konzulu v Seresu. Poroča se, da je grška vlada med obmejno prebivalstvo v Tesaliji razdelila orožje.

Dne 18. junija: Na Dunaju je bil večeraj ogrski ministrski predsednik Khuen Hedervary v audijenci pri cesarju, kateremu je predložil v odobrenje prestolni govor. Tudi ogrski finančni minister je prišel na Dunaj, posvetovat se z avstrijskim finančnim ministrom Bilinskim o davku na špirit, o monopolu vžigalic in o korakih proti petrolejskemu kartelu. — Letošnje srbske vojaške vaje se bodo vršile ob bosenski meji, v okolici reke Drine. — Obolela sta nemški cesar in cesarica.

Dne 19. junija: Bolgarska vlada je dobila obvestilo, da namerava turški sultan Mehmed V. obiskati bolgarskega cara Ferdinanda v Sofiji. — Egipčovski ministri dobivajo vsak dan pretilna pisma, tako, da se brez spremstva policajev ne upajo več na ulico. — Cesar odpotuje dne 22. t. m. povodom otvoritve ogrskega državnega zbora v Budimpešto, kjer ostane tri dni.

Dne 20. junija: Na Dunaju so bile danes pred vseučiliščem velike demonstracije nemških buršev proti ustanovitvi laškega vseučilišča na Dunaju. — Bojot proti Grkom na Turškem se je razširil sedaj tudi na grške trgovce. — V Budimpešti se je vršilo danes ustanovno zborovanje ogrske narodne delavne stranke. — Portugalski kralj se misli baje oddati prestolu.

Na vseh slovenskih gorah in hribih na vseh točkah, ki so vidne daleč na okolu, naj se zasvetijo 4. julija ob 9. uri zvečer naši kresovi.

Pripravljajte se povsod za manifestacije 10. julija. Že sedaj nabirajte člane za svojo podružnico „Slovenske Straže“!

Razne novice.

Župnijo Leskovec v Halozah dobi č. g. Ognjeslav Škamlec, dosedaj kaplan v Ljutomeru. — Čestitamo!

Duhovska vest. Župnijo Smartno v Rožni dolini je dobil č. g. Jožef Erker, kaplan v Mozirju.

Iz politične službe. Okrajni komisar dr. Emil Lubec v Mariboru je prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Ptuj.

Od drž. pravdnštva. Za namestnika državnega pravdnika v Mariboru je imenovan dr. Maks Reiser, dosedaj sodnik v Mariboru.

Poštni pečat se od 15. t. m. ne pritiska več na pisma, ki prihajajo s pošto. Izjema so le eksportna pisma in pošiljke pošte restante, izvemši tiskovine in blagovne vzorce.

Iz šole. Kot nadučitelj na ljudski šoli v St. Lenartu nad Laškim je nameščen nadučitelj pri Sv. Duhu v Halozah, Franc Šegula; na ljudski šoli pri Sv. Martinu na Pohorju je nastavljen za nadučitelja stalni učitelj v Rajhenburgu, Peter Jankovič. Za stalno učiteljico na ljudsko šolo v Spod. Dravogradu pride stalna učiteljica v Prihovi, Marija Goričan; na ljudski šoli v Skalah je postal stalen tamošnji začasni učitelj Ferdinand Pokeržnik.

Razpisana učiteljska mesta. Na 6razredni ljudski šoli v Konjicah okolica je razpisano mesto stalnega učitelja, oziroma učiteljice. Prošnje do 20. julija. Zahteva se zmožnost obeh deželnih jezikov. — Na 5razredni ljudski šoli v Čadramu je razpisano mesto stalnega ali začasnega učitelja. Prošnje se morajo vpsolati do 20. julija krajnemu šolskemu svetu v Čadramu, pošta Oplotnica. Dokazati se mora znanje obeh deželnih jezikov. Krajni šolski svet da na leto 60 K za stanovanje in 20 K za drva.

Na dan podružnice „Slovenske Straže“ Doslej je naznanjena osrednji pisarni „Slovenske Straže“

ustanovitev naslednjih podružnic „Slovenske Straže“: 1. Osrednja moška podružnica v Ljubljani. — 2. Osrednja ženska podružnica v Ljubljani. — 3. Dunaj. — 4. St. Ilj. — 5. Vipava. — 6. Kronberg. — 7. Sv. Ivan pri Trstu. — 8. Trnovo na Notranjskem. — 9. Krka pri Zatičini. — 10. Smartno pod Smarno goro. — 11. Kamnik. — 12. St. Vid pri Vipavi. — 13. Velikovec in okolica. — 14. Makole. — 15. Celje. — 16. Črnomelj. — 17. Homec. — 18. Cerkno. — 19. Ljutomer in okolica. — 20. Kranj. — 21. Hotederšica. — Tudi vse druge slovenske župnije na dan s podružnicami! Vse potrebno pri vladi preskrbi pisarna „Slovenske Straže“ v Ljubljani, kateri naj se pošlje 2.20 K za koleke. Podrobni podatki se dobe v oklicu, ki je izšel v „Slovenecu“ v petek dne 10. junija. Prosimo, da se naznanila o ustanovitvi podružnic osrednji pisarni nemudoma pošljejo! Čas hiti — zato je nujno treba, da nikjer ne odlašajo s pripravljalnimi deli za 10. julij!

Pet različnih vrst narodnih kolekov v korist obmejnih Slovencev bo razpečavala od prihodnje sobote naprej pisarna „Slovenske Straže“ v Ljubljani. Koleki: Slomek, Einspieler, Slovensko dekle, St. Ilj, Slovenska zemlja so po dva vinarja, prekupovalcem, društvom 20% popusta. Naj ta kolek takoj naroče naši somišljeniki, naša društva, posojilnice, župni uradi, županstva! Dne 10. julija povsod razpečavajte narodne koleke v korist obmejnih Slovencev, in v ta namen koleke že sedaj naročajte, da se pisarni preveč dela naenkrat ne nakupiči. Na naročila brez denarja se ne more ozirati.

Razpis službe občinskega tajnika, eventuelno sluge. Županstvo Zakot pri Brežicah razpisuje to mesto. Tajnik lahko prevzame tudi mesto sluge; plača po dogovoru, prosto stanovanje, samci prednost, znanje slovenščine in nemščine v govoru in pisavi potrebno; prošnje je vložiti do 1. julija, nastop do 15. julija 1910.

Romarski vlak na Trsat bo šel letos prvokrat iz Maribora, in sicer dne 11. julija. V Maribor naj pride vlak 12. julija zvečer. Na Trsat je bila poprej Marijina hišica, ki je sedaj v Loretu. Trsat je slavna in mnogo obiskana božja pot. Peljamo se do Reke, od koder je še malo uro peš do Marijinega svetišča. Pri tej priložnosti se peljemo tudi pol ure po morju, in sicer nazaj grede v Opatijo. Obiskali bomo med potom še svetovno znano Postojnsko jamo. Opazujemo vse, ki se zanimajo za to božjo pot, nainserat v današnji številki „Slovenskega Gospodarja“, kjer najdejo natančni vozniki red in cene. — Vse pristaše, in posebno č. gg. dušne pastirje prav uljudno prosimo, da na to romanje ljudstvo opozorijo, denar za karte poberejo, in prej ko mogoče skupno karte naročijo ter si vse stroške takoj naprej odtegnejo. — Romarski odbor.

Rubež na plače in pokojnine. Državni zbor je sklenil zakon, s katerim se poviša znesek plač in pokojnin uradnikov, ki ga ni mogoče zarubiti. Dosedaj je bil tozadevni znesek 1600 kron na leto za aktivne uradnike in 1000 kron za penzioniste, vdove in sirote. Po novem zakonu je povišan ta znesek na 2000 K za uradnike, in na 1200 K za penzioniste, vdove in sirote. — Po novem zakonu je možno torej zarubiti pri dohodkih, ki izvirajo iz aktivnega službovanja znesek, ki presega 2000 K (dosedaj 1600 K) in pri vseh drugih dohodkih 1200 K, (dosedaj 1000 K.). — Zakon stopi v veljavo s prvim četrtletjem, ki sledi onemu, v katerem bo zakon proglašen. Prepovedi plač, ki so bile prej dovoljene, kakor je stopil zakon v veljavo, in ki so v nasprotju s tem zakonom, se razveljavijo, ako to zahteva dolжник. — Ta zakon, ki je zelo važen, toliko za uradnike, učitelje itd., kolikor za trgovce, obrtnike in posojilnice, je bil sklenjen, ker so se v zadnjem času zelo podražila toliko živila, kolikor stanovanja.

Vsiljivost. Podpisani sem že večkrat poslal list „Sloga“ nazaj, ker ga nisem naročil in ga sploh ne maram. Vendar vkljub temu se mi list ponovno vsiljuje, kakor konjska muha. Izjavljam javno, da si naravnost prepovedujem, da bi se mi „Sloga“ še nadalje pošiljala. Jaz čitam „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo“. — Jožef Munda l. r., posestnik v Vodrančini.

Lepota učiteljskega stanu. Nemški list: „Chr. Sch. u. Etern-Zeitung“ krasno označi vzvišenost učiteljskega poklica. Kaj bi moral biti učitelj? — Učitelj bi moral biti: 1. najbolj pobožen kristjan; 2. najnežnejši ljubitelj mladine; 3. najboljši poznavatelj ljudi; 4. neutrudljiv v samoizobrazbi; 5. stalen v molitvi! — Učitelj bi moral biti: 1. učitelj resnice; 2. učitelj čednosti; 3. namestnik starišev; 4. angel varih otrokom božjim; 5. kažipot v nebesa! — Ali je kateri stan na svetu bližji duhovskemu stanu? Zakaj pa dandanes mnogi stariši učiteljskega stanu ne čislajo? Ker so mnogi učitelji vse drugo, samo to ne, kar bi morali biti! Ako bo učiteljstvo začelo spoznavati vzvišenost in lepoto svojega stanu in stremiti po resničnih vzorih, bo tudi v očeh vernega slovenskega ljudstva našlo tisti ugled, ki ga v polni meri vživa in zasluži dobro učiteljstvo!

Iz liberalne Zadrzne zveze v Celju je izstopilo leta 1909 32 posojilnic. Tudi leta 1910 je izstopilo že nekaj posojilnic. Opravičena je radi tega zahteva naših pristašev, da še one posojilnice, katere do sedaj pripadajo celjski zvezi, iz nje izstopijo. Dobili smo tozadevno več vprašanj, na katere odgovorimo, da je zadnji čas za izstop konec tega meseca. Brezdvomno bodo posojilnice sedaj, ko se je vsa zmernejše elemente kakor gospode: M. Vošnjaka, A.